

gospodarske, obertnijske in národske.

Izhajajo vsako sredo in saboto. Veljajo za celo leto po pošti 4 fl., sicer 3 fl.; za pol leta 2 fl. po pošti, sicer 1 fl. 30 kr.

V Ljubljani v sredo 18. novembra 1857.

Žaganje dobro za nastel.

Ob pomanjkanji stelje se žaganje pre poredkoma rabi, in naš kmet bo pred vso drugo šaro za nastel pod živino potrosil, kakor da bi se žaganja poprijel, kterega se v naši gorati in mnogih gojzdov polni deželi ložej in bolji kup dobi kakor druge stelje. — Tukaj dajem storjene skušnje na znanje, ki sem jih že več let zaporedoma na grof Batiani-ovih grajščinah v Slavonii delal, kjer se že več let z žaganjem, ki ga iz bližnjih žag dobivam in voz po 10 kr. plačujem, živini nastilja, in to rabo le zavoljo tega naznanjam, da bi se kmetovavci žaganja za nastel saj v takih krajih poprijeli. kjer jim večidel nastela primanjkuje in se žaganje lahko dobi.

Ko se gnoj iz hleva izkida, se potrese žaganja 3 do 4 pavce nadebelo po hlevu, in to delo se mora po potrebi vsak dan ponavljati in sicer tako, da se, kar je mokrega izkida in s suhim nadomesti, ker živino v blatu in gnoji pušati ni dobro. Bolj ko se v suhem derži, bolj ji tekne; toda preveč na debelo se ne smé nasuti, da bi se po živinskem gnoji prehudo ne premočilo. Tak gnoj iz žaganja se mora iz hleva naravnost na njivo ali pa na pripravno gnojnišče speljati, kjer mora pa vedno saj toliko vlažnosti imeti, da se mu amoniak ne izkadi in gnojna moč popolnoma ne razkroji; memo tega se pa tudi ne smé v preveliki lužnici plavati pušati.

Po storjenih skušnjah donša nastel iz žaganja kmetovavcu razne dobičke, med kterimi so naslednji najvažni:

1. Živini raznega plemena je nastel iz žaganja, skorej bi rekel, med vsemi drugimi nasteli tako zdravo ležišče, da se pri živini, kteri se z žaganjem nastilja, skorej nikoli boleznin na kopitih in parkljih ne narajma, in je kakor nekteri živinozdravitelji terdijo, zavolj čreslovine kopitom in parkljem prav vgodna nastel. Posebno pristojna je pa konjem, ker jim toliko prahu ne prizadene, kakor druga slamnata stelja, česar se kmetovavec pri štrigljanji svojih konj naj ložej sam prepriča, ker vidi, da se dlaka na konjih, kterim se z žaganjem nastilja, ne šopiri, ampak lepo gladko po njih koži leži, kar se pri drugi stelji bolj poredkoma narajmuje, menda zato ker je preprašna.

2. Kdor živini z žaganjem nastilja, more gnoj iz hleva, če ga ravno ondi delj časa ležati pustí, da ga živina dobro premane, naravnost na njivo voziti, ker se mu v hlevu tako kviško ne nakopiči, kakor iz druge slamnate stelje, in mu ne napravi nobenih škodljivih soparov, kteri bi živini marsiktero bolezen naključiti znali.

3. Iz žaganja dobi kmetovavec gnoj, kteri na vsako vižo unega iz slame prekosi že zastran tega, ker ga ni tak kup, po tem takem ne prizadene nikomur toliko dela ne pri kidanji ne pri vožnji na njivo, trosenji in podoranji, kakor gnoj iz vsake druge šare.

4. Gnoj iz žaganja je kmetovavcu poslednjič še od te strani koristen, ker ne zgubuje svoje prave gnojne moči, čeravno tudi delj časa na kupu leži, kakor se pri drugem iz slame in enake šare napravljenem pogostoma nahaja, ampak po njem začne rasti karkoli si bodi, bolj spešno kakor po vsakem drugem gnoji.

Za hribovske kraje, kjer se večidel bolj žilava, to je, vlečljiva zemlja nahaja, je gnoj iz žaganja posebno koristen; to vlečljivo zemljo prav zlo zboljša in na vse plati tako prerahla, da ni vlažnosti več tako podveržena.

Storjene skušnje z gnojem iz žaganja in slame so natanko dokazale, da je seme na tistih njivah, ki so bile z gnojem iz žaganja pognojene, nekoliko dni popred kalilo in iz zemlje pribodlo, bolj spešno rastlo in sad nastavilo, je bilo malokdaj snetjavo, in veliko bogateje obrodilo, kakor uno, ki je bilo na tiste posejano, ki so bile z navadnim gnojem gnojene. Poslednjič moram še opomniti, da omejnjeni gnoj iz žaganja ne zboljša zemlje samo za eno posetev, ampak jo za delj časa rodovitnišo napravi, kakor so me razne skušnje že mnogokrat prepričale. E. K.

Množenje sadnega drevja po mladikah.

Profesor Delacroix v Besansonu na Francozkem je po mnogih skušnjah našel ne samo vertnice (rože), ampak tudi druge sadne drevesa, to je, jablane, hruške, češplje, marelice itd. po mladikah z dobrim nasledkom množiti. In ravno od enakega množenja so „Novice“ v 6., 10. in 17. listu leta 1855 precej obsirno govorile. Delacroix tako le ravna: on vzame mladiko, jo na locanj upogne, in na obadvéh koncih z zemljo zasuje tako, da le sreda mladike verh zemlje ostane, kjer je kako dobro in čvrsto okó, iz kterega zamore nova mladica pognati, vse drugo mora pa z zemljo zasuto biti, da se preveč ne presuši, in vlažna zemlja uni očesni popek živi in mu moč daje, da se jame gibati in peresca nastavljati, mladika pa koreninice poganjati, in tako kviško rasti, da sčasoma močno drevó postane. K temu cilj in koncu napravi 3 pavce saksebi dva jamelčka, med kterima je precej visoka brazdica, in čez to upogne mladico tako, da obadva konca v jamelčka prideta, potem vse z zemljo zasuje, dobro potlači in zalije. Mladike, za enako pomnoženje morajo frišne in močni lanski odrastki biti.

Cesarski patent od 19. septembra 1857 zastran novega dnarja.

(Dalje.)

Člen 6.

Pri kovanji dnarjev se pod izgovorom tako imenovane remedija (pomočka) ne bo nič kratilo ali odbijalo zastran njih jedra ali teže.

Kolikor se brezozirna ali absolutna natančnost pri posamnem doarji ne more doseči, dopuša se kakor okrajni ali neprestopni razloček gledé na več ali manj, ki ne sme preseči pri

a) dvoforintniku	$\frac{3}{1000}$	v jedru in	3 tis. teže,
b) forintniku (goldinarji)	$\frac{3}{1000}$	„ „ „	4 „ „
c) četertforintniku	$\frac{5}{1000}$	„ „ „	10 „ „
d) dvojnem zveznem tolarji (triforintniku)	$\frac{3}{1000}$	„ „ „	3 „ „
e) enojnem zveznem tolarji (poldrugim goldinarji)	$\frac{3}{1000}$	„ „ „	4 „ „